PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. balandžio 14 d. *

Byloje T-141/03

Sniace, SA, įsteigta Madride (Ispanija), atstovaujama advokato J. Baró Fuentes,

ieškovė,

palaikoma

Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos N. Díaz Abad, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

įstojusios į bylą šalies,

* Proceso kalba: ispanų.

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą F. Santaolalla Gadea ir J. Buendía Sierra, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimo 2003/284/EB dėl Ispanijos valstybės pagalbos *Sniace, SA* (OL L 108, 2003, p. 35) panaikinimo iš dalies,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(trečioji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai M. Jaeger, F. Dehousse, E. Cremona ir O. Czúcz,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. rugsėjo 15 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės bylos aplinkybės, procesas ir šalių reikalavimai

1 *Sniace, SA* – bendrovė, kurios pagrindinė buveinė yra Madride (Ispanija), o gamybiniai įrengimai ir administracijos patalpos – Torelavegoje, Kantabrijoje (Ispanija). Jos veikla susijusi su miškų valdymu ir popieriaus, sintetinių pluoštų bei šalutinių cheminių produktų gamyba. Nuo 1992 m. iki 1996 m. *Sniace* buvo nemoki. Pagal suinteresuotųjų asmenų 1996 m. patvirtintą sanavimo planą įmonė iš naujo susitarė dėl savo skolų su kreditoriais.

2 Atsižvelgdama į tai, *Caja de Ahorros de Santander y Cantabria* (toliau – *Caja Cantabria*), ne pelno siekianti kredito įstaiga, turinti privataus fondo teisinį statusą, 1998 m. sausio mėn. nusprendė suteikti *Sniace* 12 020 242 EUR paskolą aštuoneriems metams.

3 Tai paskola veiklai, susijusi su dalyvavimu skirstant pelną, kuri grąžintina tik suėjus mokėjimo terminui ir kuri įmonės bankroto atveju bus išieškoma po paprastų kreditorių reikalavimų, tačiau turės pirmumą akcininkų teisių atžvilgiu. Palūkanų normą sudaro fiksuota 2 % nuo pagrindinės gražintinos skolos dalis, mokama kas trys mėnesiai, ir kintanti dalis, priklausanti nuo įmonės pelno, apskaičiuojama atlikus kiekvieną ūkinę operaciją. Ši paskola gali būti konvertuojama į akcijas ar obligacijas, jei taip nuspręstų šalys.

4 Gavusi *Sniace* konkurento skundą Komisija 1998 m. kovo 13 d. laišku pasiūlė Ispanijos valdžios institucijoms pateikti jai informaciją dėl šios paskolos. Įvertinusi, kad pateiktos informacijos nepakanka, Komisija nusprendė pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą ir pasiūlė suinteresuotiesiems asmenims pateikti savo pastabas dėl nagrinėjamos pagalbos (OL C 162, 2000, p. 15). Baigusi šią procedūrą Komisija 2002 m. gruodžio 11 d. priėmė Sprendimą 2003/284/EB dėl Ispanijos valstybės pagalbos *Sniace, SA* (OL L 108, 2003, p. 35, toliau – ginčijamas sprendimas).

5 Šio Ispanijai skirto sprendimo, apie kurį 2003 m. vasario 14 d. buvo pranešta *Sniace*, 1 straipsnis numato:

„Ispanijos suteikta maksimalaus 7 388 258 EUR dydžio valstybės pagalba *Sniace* yra suderinama su bendrąja rinka (EB) 87 straipsnio 3 dalies c (punkto) prasme".

6 2003 m. balandžio 14 d. *Sniace* pateikė šį ieškinį, Pirmosios instancijos teismo prašydama:

— pripažinti ieškinį priimtinu,

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį tiek, kiek jis nurodo, kad Ispanija jai suteikė maksimalią 7 388 258 EUR dydžio pagalbą,

— nepatenkinus anksčiau nurodytų reikalavimų, palikti galioti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį tiek, kiek jis nurodo, kad valstybės pagalba yra suderinama su bendrąja rinka,

— nurodyti Komisijai pateikti parengiamuosius administracinius dokumentus, kuriais yra grindžiamas ginčijamas sprendimas, ir kitus administracinius dokumentus, susijusius su Komisijos politika Ispanijos taupomųjų kasų atžvilgiu,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

7 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— pripažinti ieškinį nepriimtinu,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

8 Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2003 m. rugpjūčio 7 d pateiktu prašymu Ispanijos Karalystė paprašė leisti įstoti į šią bylą ieškovės pusėje. Pirmosios instancijos teismo trečiosios išplėstinės kolegijos pirmininkas 2003 m. rugsėjo 15 d. Nutartimi patenkino šį prašymą.

9 Įstojimo į bylą paaiškinime, pateiktame 2003 m. spalio 28 d., Ispanijos Karalystė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— patenkinti ieškinį,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Šalių argumentai

10 Komisija, oficialiai nepateikdama prieštaravimo dėl priimtinumo, savo atsiliepime į ieškinį rimtai abejoja tiesioginiu ieškovės suinteresuotumu pareikšti šį ieškinį.

11 Komisija tvirtina, kad EB 230 straipsnyje numatytas ieškinys gali būti paduodamas tik dėl teisės akto, dėl kurio pareiškiamas prieštaravimas. Tačiau tokiu teisės aktu negali būti pripažįstamas sprendimas, kuriuo besąlygiškai leidžiama pagalba. Bet kuriuo atveju ieškovė visiškai neįrodė, kad sprendimas konkrečiai ir tikrai paveikė jos teisinę padėtį.

12 Ieškovė tvirtina, kad Komisija, nors ir neoficialiai, pateikė papildomą prašymą priimti sprendimą dėl ieškinio nepriimtinumo Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalies prasme. Dėl šio prašymo nepriimtinumo formos trūkumų kilusį klausimą ji palieka spręsti Pirmosios instancijos teismui.

13 Ieškovė tvirtina, kad Komisija padarė klaidą kvalifikuodama nagrinėjamą paskolą kaip valstybės pagalbą. Šis kvalifikavimas konkrečiai ir tikrai paveikė jos teisinę padėtį.

14 Iš tikrųjų priemonės prilyginimas valstybės pagalbai, jos neteisėto įgyvendinimo patvirtinimas ir gebėjimo iškraipyti konkurenciją pripažinimas ieškovei kelia grėsmę, kad tretieji su pagalba susiję asmenys kreipsis į Bendrijos teismą dėl ginčijamo sprendimo teisėtumo priežiūros, dėl ko galiausiai gali būti priimtas sprendimas dėl nesuderinamumo ir net nurodymas grąžinti neteisėtai gautą pagalbą.

15 Ieškovė mano, kad trečiasis su pagalba susijęs asmuo galėtų net pareikšti ieškinį Ispanijos teismuose, jog būtų pripažintas negaliojantis paskolos suteikimo aktas, nes ta paskola buvo suteikta pažeidžiant EB 88 straipsnio 3 dalį.

16 Be to, tai, kad Komisija *Caja Cantabria* kvalifikavo kaip viešąją įmonę, keičia ieškovės padėtį šios institucijos atžvilgiu ir sąlygoja komercinių santykių su šia kredito įstaiga pobūdį ateityje.

17 Ieškovė taip pat nurodo patyrusi konkrečią finansinę žalą, kurią dar reikia įvertinti, skaičiuojant nuo administracinės procedūros pradžios, dėl kurios ieškovė buvo priversta naudoti vidinius ir išorinius žmogiškuosius, finansinius ir techninius išteklius, kurie paprastai nėra numatomi vykdant įprastą įmonės veiklą.

18 Be to, įmonė patyrė moralinę žalą dėl savo partnerių, akcininkų, tiekėjų ir klientų prarasto pasitikėjimo dėl vykstančios administracinės procedūros.

19 Ispanijos Karalystė nepateikė pastabų dėl ieškinio priimtinumo.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

20 Pirmiausia pažymėtina, kad Komisija nepateikė prieštaravimo dėl priimtinumo pagal Procedūros reglamento 114 straipsnį. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „šalis, kuri kreipiasi į Pirmosios instancijos teismą prašydama priimti sprendimą dėl priimtinumo <...>, nesusijusio su bylos esme, savo prašymą paduoda atskiru dokumentu". Tačiau nėra būtina suinteresuotajai šaliai ginčyti priimtinumą atskiru dokumentu.

21 Taigi Komisija galėjo prieš bylos nagrinėjimą iš esmės savo atsiliepime į ieškinį tik nurodyti rimtas abejones dėl šio ieškinio priimtinumo ir leisti Pirmosios instancijos teismui įvertinti galimybę jį pripažinti nepriimtinu. Todėl pagal Procedūros reglamento 114 straipsnyje nurodytą procedūrą nereikia spręsti klausimo nei dėl pateikto papildomo prašymo priimtinumo, nei dėl pagrįstumo.

22 Bet kuriuo atveju Pirmosios instancijos teismas pagal Procedūros reglamento 113 straipsnį savo iniciatyva bet kuriuo metu gali apsvarstyti, ar viešosios tvarkos požiūriu nėra draudimo tęsti bylos nagrinėjimą, t. y. dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį nebuvimo.

23 Pažymėtina, kad šiuo ieškiniu neginčydama nei ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodyto pripažinimo suderinimo, nei sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą ieškovė mano, jog sprendimas jai nepriimtinas, nes jame konstatuojama, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.

24 Šiuo klausimu koncentracijų srityje Pirmosios instancijos teismas jau yra nusprendęs, kad vien dėl to, jog sprendimu susijungimas pripažįstamas suderinamas su bendrąja rinka ir jog susijungimo šalims jis nepriimtinas, Pirmosios instancijos teismui nereikia nagrinėti, ar motyvuojamojoje dalyje nurodyti ginčijami teiginiai būtinai daro teisinį poveikį paveikdami minėtų šalių interesus (2000 m. kovo 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo Coca-*Cola prieš Komisiją*, T-125/97 ir T-127/97, Rink. p. II-1733, 79 punktas).

25 Nagrinėjant šio ieškinio priimtinumo klausimą primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką ieškinys dėl panaikinimo, pateiktas fizinio ar juridinio asmens, priimtinas tik tiek, kiek ieškovas yra suinteresuotas ginčijamo akto panaikinimu (1995 m. rugsėjo 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Antillean Rice Mills ir kt. prieš Komisiją*, T-480/93 ir T-483/93, Rink. p. II-2305, 59 punktas; 1999 m. kovo 25 d. Sprendimo *Gencor prieš Komisiją*, T-102/96, Rink. p. II-753, 40 punktas ir 2002 m. sausio 30 d. Sprendimo *Nuove Industrie Molisane prieš Komisiją*, T-212/00, Rink. p. II-347, 33 punktas). Šis interesas turi būti jau atsiradęs ir aktualus (1992 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *NBV ir NVB prieš Komisiją*, T-138/89, Rink. p. II-2181, 33 punktas) bei vertinamas ieškinio pareiškimo dieną (1963 m. gruodžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Forges de Clabecq prieš Haute Autorité*, 14/63, Rink. p. 719, 748 ir 2001 m. balandžio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Torre ir kt. prieš Komisiją* , T-159/98, RinkFP p. I-A-83 ir II-395, 28 punktas).

26 Pridurtina, kad jei suinteresuotumas, kuriuo remiasi ieškovė, yra susijęs su būsima teisine padėtimi, ji turi įrodyti, kad šios padėties atžvilgiu kylanti grėsmė jau yra reali. Todėl ieškovė neturi remtis būsima ir neaiškia padėtimi, kad pateisintų savo suinteresuotumą reikalauti panaikinti ginčijamą sprendimą (anksčiau nurodyto sprendimo *NBV ir NVB prieš Komisiją* 33 punktas).

27 Taigi konstatuotina, kad ieškovė neįrodė, jog ieškinio pareiškimo dieną ji turėjo egzistuojantį ir realų suinteresuotumą siekti ginčijamo akto panaikinimo, nes šis sprendimas besąlygiškai ir be laikinų apribojimų leidžia jai suteikti nagrinėjamą priemonę.

28 Pirmiausia ieškovė visiškai neįrodė, kad ieškinių teisme rizika šiuo atveju egzistavo ir buvo reali teismų praktikos prasme.

29 Iš tikrųjų Komisija tyrimo procedūrą pradėjo dėl ieškovės konkurento skundo, Ispanijos vyriausybei apie tai neįspėjus. Tretieji asmenys, būtent *Sniace* konkurentas, pateikęs Komisijai skundą, galėjo remtis EB 88 straipsnio 3 dalies paskutinio sakinio tiesioginiu veikimu nacionaliniuose teismuose, kad priverstų atitinkamą valstybę narę susigrąžinti neteisėtai suteiktą pagalbą (žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir kt.*, C-354/90, Rink. p. I-5505, 14–17 punktus).

30 Vis dėlto ieškovė nenurodė, kad pagal EB 88 straipsnio 3 dalies paskutinį sakinį pareikšti ieškiniai buvo nagrinėjami Ispanijos teismuose. Rašytiniuose pareiškimuose ji tik hipotetiškai tvirtina, kad tokių ieškinių galėtų atsirasti.

31 Primintina, kad pagal teismų praktiką ieškovė turi pateikti įrodymų dėl savo suinteresuotumo pareikšti ieškinį, o tai yra pagrindinė ir pirmoji bet kokio ieškinio teisme sąlyga (1989 m. liepos 31 d. Teisingumo Teismo antrosios kolegijos pirmininko nutartis *S. prieš Komisiją*, C-206/89 R, Rink. p. 2841, 8 punktas).

32 Antra, tariamos valstybės pagalbos kvalifikavimo pasekmės ieškovės santykiams su nagrinėjama kredito įstaiga turi būti laikomos galinčiomis atsirasti ateityje, hipotetinėmis ir nerealiomis.

33 Iš tikrųjų, priešingai nei tvirtina ieškovė, tai, kad Komisija šioje byloje *Caja Cantabria* kvalifikavo kaip viešąją įmonę, negali jos įpareigoti pranešti ateityje apie visas šios kredito įstaigos priimtas priemones ieškovės naudai.

34 Pirma, visos viešosios įmonės suteiktos lengvatos nebūtinai yra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.

35 Antra, vertindama priemonių, kurias *Caja Cantabria* galbūt suteiks ateityje, teisėtumą, Komisija jokiu būdu negalėtų remtis tik ginčijamo sprendimo motyvais. Ji turėtų atlikti naują vertinimą atsižvelgdama į aplinkybes, egzistuojančias šio vėlesnio vertinimo metu.

36 Be to, valstybės narės pareiga pranešti yra susijusi su valstybės pagalba. Todėl kiekvienu atveju jos turi įvertinti, ar viena arba kita priemonė yra valstybės pagalba, ir atitinkamai veikti. Sąlygos, kurioms esant gali būti privaloma pranešti apie tokios viešosios įmonės suteiktą priemonę, gali kisti. Be to, bet koks pasikeitimas, susijęs su

atitinkamos viešosios įmonės statusu ir šio statuso netekimas, gali pakeisti priimtų priemonių kvalifikaciją, todėl gali išnykti pareiga pranešti Komisijai apie šias priemones.

37 Taigi ieškovė klysta tvirtinama, kad *Caja Cantabria* kvalifikavimas kaip viešosios įmonės keičia jos padėtį šios institucijos atžvilgiu ir sąlygoja komercinių santykių su ja pobūdį ateityje.

38 Todėl nei finansinė, nei moralinė žala, kuri, ieškovės nuomone, atsirastų dėl administracinės procedūros, negali būti siejama su valstybės pagalbos kvalifikacija ginčijamame sprendime.

39 Pagaliau pažymėtina, kad ieškovė teisėtai nurodo savo teisę į veiksmingą teisminę gynybą. Iš tikrųjų primintina, kad Europos Bendrija yra teisinė bendrija, kurioje užtikrinama jos institucijų teisės aktų atitikties Sutarčiai ir bendriesiems teisės principams, sudarantiems dalį pagrindinių teisių, priežiūra. Asmenims turi būti suteikta galimybė naudotis veiksminga Bendrijos teisinės sistemos jiems numatytų teisių teismine gynyba, nes teisė į tokią gynybą yra bendrų teisės principų, kylančių iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų, sudėtinė dalis. Be to, ši teisė yra užtikrinta Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 ir 13 straipsniuose (1986 m. gegužės 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Johnston*, 222/84, Rink. p. 1651, 18 punktas; 2001 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-424/99, Rink. p. I-9285, 45 punktas ir 2002 m. liepos 25 d. Sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 38 ir 39 punktai).

40 Vis dėlto pabrėžtina, kad net jei nepaisant laiko, praėjusio nuo ginčijamo sprendimo ir jame esančio paskelbimo dėl suderinamumo, ieškiniai dar būtų pareikšti nacionaliniuose teismuose, ieškovė visiškai neprarastų teisės į veiksmingą teisinę

gynybą. Iš tikrųjų, pirma, ji galėtų remtis visomis nacionaline teise grindžiamomis gynybos priemonėmis, kad užginčytų pagalbos grąžinimą. Antra, šį ieškinį pripažinus nepriimtinu niekas neprieštarautų, kad ji nacionalinio teismo nagrinėjamo ginčo proceso metu prašytų, jog pastarasis kreiptųsi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pagal EB 234 straipsnį, kad būtų suabejota sprendimo tiek, kiek jis nagrinėjamą priemonę pripažįsta pagalba, teisėtumu (1994 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, Rink. p. I-833, 17 ir 18 punktai; dėl visuotinai taikomų aktų žr. šio sprendimo 39 punkte minėto sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, 40 punktą ir 2004 m. balandžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Jégo-Quéré*, C-263/02 P, Rink. p. I-3425, 30–35 punktus).

41 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad ieškovė neįrodė egzistuojančio ir realaus intereso pareikšti ieškinį. Todėl šis ieškinys yra nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

42 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti Komisijos išlaidas pagal šios pateiktus reikalavimus.

43 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalį įstojusios į bylą valstybės narės ir institucijos pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį kaip nepriimtiną.**

2. **Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Ispanijos Karalystė pati padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Azizi Jaeger Dehousse

Cremona Czúcz

Paskelbta 2005 m. balandžio 14 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Kancleris Pirmininkas

H. Jung J. Azizi